

Jedność

Oficjalna gazeta
Starostwa Powiatu
w Białymstoku - Pod

NARODOWA

Pracownicy i robotnicy województwa białostockiego

Białystok, dnia 26 czerwca 1946

Rok III

Co winien zrobić każdy obywatel w sprawie referendum

Województwo białostockie jest aktem, którego Rząd odwołuje się do opinii całego narodu polskiego w sprawie akceptacji, lub nieakceptacji dotychczasowej linii politycznej i osiągniętych w konsekwencji jej realizowania zdobyczy ekonomicznej, społecznej i gospodarczej, oraz w sprawie zasad politycznej konstytucji.

Wynik z powyższego jest o znaczeniu ogólnopolskim, który winien położyć fundamenty pod budowę państwa demokratycznego. Państwo polskie, decydując tym samym na długie lata o przyszłości naszego narodu.

Ważnym jest, aby obywateli nie wystraszyły się głębszego umiarkowania, a że w tym czasie potrzebna jest masowa udziału wszystkich obywateli w głosowaniu. Leży to przede wszystkim w interesie samych obywateli, którzy w wypadku pominięcia na liście osób uprawnionych do głosowania, tracą tym samym prawo do bezpośredniego wyrażenia swojej opinii w głosowaniu. W tym celu w tajnym głosowaniu swego rodzaju w kwestiach objętych pytaniami referendum.

W pierwszym więc obywatelskim głosowaniu każdego Polaka, jest jego obowiązkiem nie spełnić, jest się niezłocznie do Komisji Ludowego, znajdujących na terenie obwodu, w którym zamieszkuje, celem sprawdzenia czy znajduje się w spisie osób uprawnionych do głosowania.

Ważnym jest, aby obywateli nie prowadzić się jedynie do wyżej wymienionej czynności i oddania głosu w dniu referendum. Każdy obywatel bowiem powinien głębiej zastanowić się nad treścią zadanych mu pytań, ażeby w czasie głosowania odpowiedzi „TAK” lub „NIE” uczynił to z pełną świadomością przyczyn, jakie mu tak czy inaczej dyktują. Jednocześnie w urabianiu w sobie poglądu na sprawy, mające stanowić przedmiot głosowania, ludowego, obywatel musi jedynie obiektywną oceną przemian, jakie w naszym życiu politycznym, gospodarczym i społecznym, a także czekają na zaakceptowanie w dniu 30 czerwca br.

Przemiany te, a są nimi reformy rolne, upaństwowienie wielkiego przemysłu, z jednoczesnym wdrożeniem inicjatywy prywatnej jako twórczego czynnika w rozwoju ekonomicznym kraju, oraz wycofanie naszych granic na wschód, pozostają w ścisłym związku z klęską Niemiec, która położyła poza ogromnym znaczeniem politycznym, wyrażającym się w obaleniu reżimu hitlerowskiego i reakcyjnych politycznych i ustrojowych

totalnego w zachodniej i środkowej części kontynentu europejskiego, a w zatrzymaniu idei demokratycznej, jako jedynej słusznej formy ustrojowej. Owym przełomem w historii przemian społecznych Europy zachodniej i środkowej obfituje w momenty zacieklej walki niedobitków reakcyjnych o utracone pozycje.

Walki między obozem demokracji, a bankrutami spod znaku międzynarodowego wstecznictwa. — tak jak i w innych krajach — mają jeszcze miejsce i u nas. Wynik referendum ma być jeszcze jednym ciosem zadawanym przez społeczeństwo polskie wrogom demokracji. Dlatego też nie wolno ulegać podszeptom reakcjonistów w kraju, elementowi, który dążąc do obalenia za wszelką cenę demokratycznych form ustroju, nawołuje do nieuzasadnionego interesom Narodu „Nie”.

Obiektywizm i urobienie w sobie wewnętrznego przekonania o słuszności dania potwierdzających odpowiedzi na wszystkie trzy pytania referendum jest nie mniej ważnym zadaniem głosującego obywatela.

Nie powinien on jednakże ograniczyć się, że tak powiem do wyznawania tych oczywistych prawd, lecz zająć aktywne stanowisko w dziele uświadomienia szerokiej mas odnośnie istoty i zasad głosowania ludowego. Na każ-

dym kroku zwalczać kłamliwą propagandę, inspirowaną przez leśnych bandytów, objaśniać swemu otoczeniu znaczenie i sens pytania, mówić z szerokim uzasadnieniem o konieczności odpowiedzi trzy razy TAK — oto najważniejsze zadanie, stojące przed każdym światłym członkiem społeczeństwa, które wymaga od niego zachowania postawy godnej Polaka-Demokraty.

Władysław Kościółowski
Członek Woj. Zarządu SL

W dniu dzisiejszym o godzinie 11-iej przed południem nastąpi na terenie całego Państwa, we wszystkich ośrodkach pracy (zakładach, fabrykach, urzędach, biurach i t. p.) przerwa w pracy dla uczczenia pamięci tych, którzy zginęli z rąk faszystowskich morderców, zarówno okupantów jak i przedstawicieli rodzimej reakcji. Przerwa połączona będzie z uroczystym apelem poległych.

O początku przerwy zawiadomią syreny fabryczne.

Min. Stańczyk

obejmuje wysokie stanowisko w ONZ

Jak donosi Socjalistyczna Agencja Prasowa, min. Jan Stańczyk obejmuje wysokie stanowisko Generalnego Dyrektora Komitetu dla Spraw Społecznych O.N.Z.

Mordercy kpt. Źksanicza

PRZED WOJSKOWYM SĄDEM REJONOWYM

Proces z-cy dowódcy W. I. N. na okręg białostocki 2

W dniu 5 lipca br. przed Wojskowym Sądem Rejonowym w Białymstoku rozpocznie się proces przeciw Rybnikowi Aleksandrowi ps. „Jerzy-Dzik” zasępcy komendanta Okręgu NSZ; Brulińskiemu Władysławowi ps. Oskar szefowi Biura Informacji i Propagandy NSZ; Ostrowskiemu Mieczysławowi, z-cy komendanta obwodu WIN na powiat suwalski, oraz 21 członkom WIN zajmującym w nielegalnej organizacji kierownicze stanowiska: Kłaczko Piotr ps. Strug; Niedźwiecki Franciszek, Zdanowicz Wacław ps. Cichy; Burdyn Leon, Piekarski Marian, Sowulewski Franciszek ps. Twardowski-Rak; Głazewski Edward ps. Sęk; Dydkowski Stanisław; Dziemian Ryszard ps. Kudłacz; Konikowski Witalin ps. Dąb; Parafianowicz Stanisław ps. Wierzba; Chotyński Julian, Słowikowski Józef, Ulanowicz Edward, Stopko Stanisław, Michalowski Jerzy, Poniatowski Stanisław, Kowalewski Józef, Liszewski Czesław, Parafianowicz Wacław, Andruczyk Józef.

WŚRÓD OSKARŻONYCH SĄ CZŁONKOWIE PSL

W dniu 8 lipca 1945 r. banda dowodzona przez Rybnika Al. na padła w lasach Czarnej Wsi na oddział Wojska Polskiego. Podczas napadu bandyci zabili kpt. Źksanicza, ppor. Bartla i kpr. Pochwałko a kilku żołnierzy ranił.

W kwietniu 1946 r. banda napadła na oddziały UBP i Wojska Polskiego. Bandyci zabili jednego funkcjonariusza UBP podczas napadu, a czterech po uprowadzeniu.

Bruliński Wł. prowadził prace propagandowe, nawołując w redagowanych przez siebie gazetkach i broszurach do aktywnych terrorystyczno-dywersyjnych wystąpień przeciw obecnemu rządowi w Polsce. Inni oskarżeni prowadzili terrorystyczną antypaństwową działalność na terenie suwalskiego obwodu w organizacji WIN dokonując szereg napadów na posterunki MO: w Wizjanach, Jeleniewie, Przeroshi, Bakłazewie, Ko nieborze, Wychodnym, Gibach i Sejnach.

Parafianowicz Stanisław d-ca kompanii nielegalnej organizacji, prezes koła PSL oraz członek PSL Liszewski Czes. i Andruczyk Józef napadli na wieśniaka, którego zamordowali, a po dokonaniu morderstwa, zabitemu wieśniakowi zrabowali pieniądze.

Jak będą głosowali wszyscy uczciwi Polacy

KARTKA DO GŁOSOWANIA LUDOWEGO

a) Czy jesteś za zniesieniem Senatu?

TAK

b) Czy chcesz utrwalenia w przyszłej konstytucji ustroju gospodarczego, zaprowadzonego przez reformę rolną i unarodowienie podstawowych gałęzi gospodarki krajowej, z zachowaniem ustawowych uprawnień inicjatywy prywatnej? . . .

TAK

c) Czy chcesz utrwalenia zachodnich granic Państwa Polskiego na Baltyku, Odrze i Nyssie Łużyckiej?

TAK

POUCZENIE DLA GŁOSUJĄCEGO

Po każdym pytaniu napisz odpowiedź „tak” zamiast wyrazu „tak” możesz postawić krzyżyk. Kartę włóż do koperty i oddaj przewodniczącemu Komisji.

Państwo okaże pomoc prywatnym warsztatom pracy

Agencja Prasowo-Informacyjna „API” podaje:
Wobec szerzonych plotek, jakoby Rząd odnosił się nie przychylnie do inicjatywy prywatnej i nadchodzących równocześnie wiadomości o wypadkach samowoli władz administracyjnych wobec rzemieślników i drobnych przemysłowców, Stronnictwo Demokratyczne zwróciło się do przewodniczącego Komitetu Ekonomicznego i ministra przemysłu ob. Hilarego Mince z prośbą o autorytatywną wypowiedź w tej sprawie.

Minister Minc złożył przedstawicielowi Stronnictwa Demokratycznego następujące oświadczenie:

„Rola inicjatywy prywatnej w przemyśle i rzemiośle nie tylko nie pomijana w naszych planach gospodarczych, ale przewidujemy stały rozwój zarówno prywatnego przemysłu, jak i rzemiosła. Będziemy starali się usuwać wszelkie tendencje dyskryminacyjne, lub fakty samowoli organów podległych naszej administracji. Przez popieranie Centrali Zaopatrzenia i Zbytu przy Izbach Rzemieślniczych chcemy wzmocnić produkcję rzemieślniczą i równocześnie umożliwić rentowny eksport, oparty o wysoką jakość i walory estetyczne naszych wyrobów.

Przez popieranie Zrzeszeń Branżowych przemysłu prywatnego chcemy wzmocnić produkcję przemysłu prywat-

nego, ułatwić jego zaopatrzenie i zbyć z uwzględnieniem możliwości eksportowych. W ramach planów kwartalnych i rocznych przemysłu dążymy do ustalenia ścisłych form współpracy pomiędzy przemysłem państwowym i prywatnym. W tym celu będą zwołane wspólne konferencje Zjednoczeń przemysłu państwowego i ich odpowiedników w formie Zrzeszeń branżowych przemysłu prywatnego.

Przewidujemy również sprzedaż i

dzierżawę zakładów przemysłowych ponemieckich, celem ożywienia działalności inicjatywy prywatnej na Ziemiach Odzyskanych. W stosunku do chałupnictwa, drobnej galanterii, wyrobnictwa ludowego, będziemy dążyć do udzielenia finansowej i organizacyjnej pomocy dla tysięcy rozproszonych warsztatów pracy tak, aby dzięki pomocy Państwa przemysł ludowy doszedł do rozkwitu i osiągnął równocześnie wysoki poziom artystyczny”.

Bidault utworzył rząd francuski

Maurice Thorez i Gouin wicepremierami

Paryż. Ogłoszono oficjalny komunikat, stwierdzający, że premier Georges Bidault utworzył nowy gabinet francuski.

Bidault zatrzymał dla siebie tekę ministra spraw zagranicznych.

Wicepremierami zostali: komunista **Maurice Thorez** i socjalista **Feliks Gouin**.

Ministrami bez teki zostali mianowani: **Francisque Gay** z partii republikańsko-ludowej i **Aleksander Varenne** z demokratyczno-socjalistycznej unii oporu.

Dalej lista nowego gabinetu zawiera następujące nazwiska: minister

finansów — **Maurice Schuman** z partii republikańsko-ludowej, minister spraw wewnętrznych — **Edouard Depreux**, socjalista, minister sprawiedliwości — **Pierre Henri Teitgen** z partii republikańsko-ludowej, minister zbrojeń — **Charles Tillon**, komunistą, minister rolnictwa — socjalista **Tanguy-Priset**, minister produkcji przemysłowej — komunistą **Marcel Paul**, minister oświaty narodowej — socjalista **Edmond Naegelen**, minister robót publicznych i transportu — socjalista **Jules Moch**, minister kolonii — socjalista **Marius Moutet**, minister zaludnienia — **Robert Prigent** z partii republikańsko-ludowej, minister poczty — **Jean Letourneau** z partii republikańsko-ludowej, minister pracy — komunistą **Ambraise Croizat**, minister zdrowia publicznego — komunistą **René Arthaud**, minister do spraw kombatantów i ofiar wojennych — komunistą **Laurent Casanova**, minister sił zbrojnych — **Edmond Michelet** z partii republikańsko-ludowej, minister gospodarki narodowej — **Francois de Menthon** z partii republikańsko-ludowej, minister odbudowy — komunistą **Francois Billoux**, podsekretarz stanu w prezydium rady ministrów (prawdopodobnie do spraw informacji) — **André Colin** z partii republikańsko-ludowej.

Bidault będzie nie tylko premierem i ministrem spraw zagranicznych, lecz również ministrem informacji, przy czym będzie miał do pomocy podsekretarza stanu. Minister aprowizacji nie został jeszcze mianowany.

Pożyczenie układu finansowego polsko-angielskiego

Londyn. W Londynie podpisano dziś polsko-angielski układ finansowy o treści likwidacji polskich zobowiązań wojennych wobec W. Brytanii. Na mocy tego układu z polskiej rezerwy złota wartości 7 milionów funtów, znajdującego się w Anglii, 3 mil. zostaną oddane rządowi brytyjskiemu. Zadłużenie z tytułu wydatków cywilnych b. rządów polskich w Londynie obniża się z 32 do 10 mil. funtów, którą to sumę zobowiązuje się Rząd Polski spłacić w ciągu 15 lat. Wreszcie dług wojskowy w wysokości 47 mil. funtów z tytułu utrzymania polskich sił zbrojnych zostaje zawieszony, a spłata z tytułu wyposażenia wojska polskiego skreślona.

Członek P.S.L. — członkiem bandy terrorystycznej skazany na karę śmierci

W dniu 24 czerwca b. r. Wydział dla Spraw Doraźnych rozpoznał sprawę 5-ciu członków bandy terrorystyczno-rabunkowej, mieszkańców powiatu sokólskiego: **Markiewicza Władysława** ps. „Limba” ur. w r. 1893 mieszk. wsi Horodniana gm. Suchowola; **Zagórskiego Władysława** ur. w r. 1926 mieszk. wsi Małowista, gm. Dąbrowa; **Sieńko Czesława** ur. w 1927 r. mieszk. kańca wsi Damuraty, gm. Suchowola; **Ostrowskiego Józefa**, ps. „Kłos” ur. w r. 1903 mieszk. wsi Żakle gm. Suchowola; **Markiewicza Adama** ur. w 1923 r. mieszk. wsi Horodniana, gm. Suchowola.

Markiewicz Władysław dowodził zbrojną i zakonspirowaną bandą, liczącą około 25 osób. Celem bandy było dokonywanie napadów rabunkowych, pobieranie od ludności bezprawnych kontrybucji, pozbawienie życia zwolenników demokratycznego ustroju Państwa Polskiego, werbowanie namową, lub terrorem nowych członków do bandy, oraz gromadzenie i przechowywanie zapasów

broni, amunicji i materiałów wybuchowych.

Do bandy dowodzonej przez Markiewicza Wł. należeli wszyscy oskarżeni. **Ostrowski Józef** był członkiem PSL. U oskarżonych w chwili ujęcia znaleziono broń. U Markiewicza Wł. 2 RKM niemieckie i 2 karabiny rosyjskie. **Ostrowski** miał 2 karabiny i 1 automat niemiecki. Inni oskarżeni posiadali także broń. Pewnego razu banda przeprowadziła bezprawną kontrolę u osób znajdujących się na weselu we wsi Kiernanówka w celu znalezienia u nich broni.

Ostrowski Józef z rozkazu Markiewicza Wł. wymierzył karę chłosty wieśniakowi wsi Ciemne.

Po rozpoznaniu sprawy Sąd skazał: **Markiewicza Władysława** i **Ostrowskiego Józefa** na karę śmierci oraz utratę praw publicznych, honorowych i obywatelskich na zawsze. **Markiewicza Adama** na 5 lat więzienia, **Zagórskiego Władysława** na 15 lat więzienia, **Sieńko Czesława** na 6 lat więzienia.

OGŁOSZENIE

Na podstawie instrukcji № 13 Ministerstwa Ziemi Odzyskanych podaje się do wiadomości, że osoby, które w dniu 30 czerwca rb. będą znajdować się z powodu czasowego wyjazdu lub delegacji służbowej poza miejscem swego stałego zamieszkania, winni przed odjazdem zaopatrzyć się w komisji obwodowej głosowania, który upoważni do oddania głosu w miejscu czasowego pobytu.

Za tydzień wybuchnie bomba atomowa

Nowy Jork. Przygotowania do rzucenia bomby atomowej na Pacyfiku są już prawie ukończone. W razie sprzyjającej pogody bomba rzucona będzie za tydzień. Okręty z fachowcami, obserwatorami zagranicznymi i dziennikarzami już są w drodze. Bomba rzucona będzie przez superfortecę amerykań-

ską. Najbliższa istota ludzka znajdująca się będzie w chwili wybuchu o 10 mil, od miejsca zrzutu.

„Tak” — mocnego tego słowa żąda Kraju odbudowa

CO PISZĄ INNI

Jakie znaczenie mieć będzie dla naszej przyszłości „tak” w odpowiedzi na drugie pytanie

Przedstawiciel Polskiej Agencji Socjalistycznej przeprowadził wczoraj z min. Henrykiem Świątkowskim na temat trzech pytań referendum. W związku ze znaczeniem jakie mieć będzie dla naszej przyszłości „tak” w odpowiedzi na drugie pytanie, min. Świątkowski stwierdził:

„Każdy świadomy obywatel rozumie, że warunkiem postępu i dobrobytu jest stabilizacja stosunków społecznych i gospodarczych, a także zaufanie wewnętrzne w kraju”.

Ustrój społeczno-gospodarczy opiera się w Polsce na trzech podstawowych filarach:

- na wynikłym z dokonanej reformy rolnej ustroju wsi opartym na wystarczających gospodarstwach indywidualnych, stanowiących prywatną własność ich posiadaczy;
- na unarodowieniu podstawowej gałęzi przemysłu,
- na szerokiej inicjatywie prywatnej w pozostałych gałęziach życia gospodarczego (rzemieślnicy, mniejsi handlarze, drobni kupcy i t. p. pracujący na własny rachunek).

Utrwalenie już istniejącego ustroju społeczno-gospodarczego w ramach Konstytucji w sposób stanowczy czyni się do stabilizacji stosunków wewnętrznych zaufaniem w kraju. Zapewni jego prywatna własność gospodarstwa wiejskiego; rzemieślniczej, drobnej i przemysłowej, w tym kupcom i t. d. określony swym zakresem inicjatywy prywatnej, samorządowi terytorialnym, spółdzielczości — zapewni odpowiedni wpływ na życie gospodarcze, stając zarazem granicę ich działalności i ingerencji ekonomicznej.

Utrwalenie przeto w przyszłej sytuacji ustroju gospodarczego, wadzonego już przez reformę unarodowienie podstawowych gałęzi gospodarczo-krajowych z zachowaniem ustawowych uprawnień inicjatywy prywatnej, jest dla kraju niepożyteczne, a wręcz konieczne, dzieło to równocześnie konstytucyjną kartą praw obywateli w zakresie gospodarczego”.

Oświadczenie min. Świątkowskiego jest również doskonałą odpowiedzią tym, którzy specjalnie rozgłaszają kłamstwa, że w odrodzonej Polsce demokratycznej będzie miejsca dla inicjatywy prywatnej.

Wszystkie pytania łączą się w jeden organizm i całość

W związku z pytaniem trzecim powiedział min. Świątkowski:

„Nie mogę sobie wyobrazić polityki, która by na trzecie pytanie głosiła przecząco, tym bardziej że chodzi o manifestację woli narodu, która może mieć swoje znaczenie argumentu na konferencji pokojowej”.

A więc na trzecie pytanie odpowiedź „tak”.

Jaki związek mają ze sobą te pytania głosowania?

Wszystkie pytania łączą się w jeden organizm i logiczną całość. Kto odpowiada twierdząco na jedno z pytań, ten nie może odpowiadać przecząco na pytanie pierwsze. Kto bowiem głosuje za utrwaleniem reformy rolnej i unarodowieniem podstawowych gałęzi przemysłu, za utrwaleniem obecnego gr. nie Polski, to nie chodzi, ten wypowiada się za demokracją ludową — rozumianą i nie przez trzykrotną odpowiedź

Po raz pierwszy w życiu naszego polskiego ustanowiony został powszechny głosowania ludowego, akt bezpośredniego wyrażenia woli narodu. I dlatego każdy z głosujących winien mieć świadomość uczestniczy w decydowaniu o przyszłych losach Państwa Polskiego i jego linii rozwojowej. A do tego interes Rzeczypospolitej wypowiada się trzykrotnego „tak”.

PISZA: Dlaczego będziemy głosować za zniesieniem senatu?

Komunikat

Prezydium WRN zawiadamia, że w dniu 11 lipca r.b. o godz. 10-tej rano w sali konferencyjnej Urzędu Wojewódzkiego (pokój Nr. 41) odbędzie się posiedzenie Wojewódzkiej Rady Narodowej z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Poprawki do protokołu z poprzedniego posiedzenia.
- 2) Komunikaty Prezydium.
- 3) Sprawozdanie Ubezpieczalni Społecznej.
- 5) Sprawa przyjęcia przez Wojewódzki Związek Samorządowy Szpitala Przeciwgruźliczego.
- 6) Sprawa przystąpienia Wojewódzkiego Związku Samorządowego na członka Spółdzielni Zaopatrzenia Sanitarno Farmaceutycznego.
- 7) Sprawy bieżące.

Jedności wspólny znak to trzykrotne: tak, tak, tak

si się szybko odbudować i przebudować. W tym celu potrzebne są odpowiednie ramy prawne — ustawy, któreby podążały za rytmem życia dzisiejszego, muszą to życie normować zgodnie z rozwojem narzuconym przez wypadki historyczne, a nawet ten rozwój przyspieszyć i go pogłębiać. A można to osiągnąć przez sprawną, a przede wszystkim szybką, pracę ciała ustawodawczego. A największy nawet zwolennik senatu nie ośmielił się twierdzić, iż senat nie opóźnia pracy ustawodawczej. Będzie tylko twierdził, że ustawa będzie lepiej opracowana, choć to potrwa dłużej. Czy tak jest naprawdę? Każdy, kto zetknął się w praktyce z ustawami przed wojną, może stwierdzić, że prawniczo znacznie lepiej były opracowane dekrety, a więc przepisy prawne, które były wydane przez prezydenta, z pominięciem władz ustawodawczych, niż ustawy opracowane przez sejm i senat. A przy uważnym przestudiowaniu tego

zagadnienia stanie się widocznym, że senat z reguły psuł ustawy uchwalone przez sejm, a nie poprawiał.

Dlaczego więc niektórzy tak chcą utrzymania senatu? Odpowiedź prosta. Senat hamując pracę sejmu, opóźniając ją, opóźnia i hamuje tym samym tempo reform społecznych, a przecież tego tylko pragnie cała reakcja, licząc, że może przyjdzie jakiś cud z zachodu, który ocali ich fabryki, banki i folwarki. Część znów nie zdając sobie sprawy z istoty reform i ich pożytku, chce ich zahamowania z obawy samych zmian, chociaż, leżą one w interesie szerokich mas.

Ale ci wszyscy, którzy rozumieją nową sprawiedliwą społecznie Polskę, którzy widzą, że prawdziwa potęga i przyszłość Polski leży właśnie w reformach społecznych, ci którym drogą jest nasza ojczyzna, ci wszyscy będą głosowali za zniesieniem senatu.

Henryk Szahin Swinarski

O wrodzonej dobroci narodu niemieckiego mówi przed polskim sądem Artur Greiser

Tego samego dnia, kiedy w auli Uniwersytetu Poznańskiego przed Najwyższym Trybunałem Narodowym rozpoczął się proces Artura Greisera, na Placu Wolności w Poznaniu zgromadziły się wielotysięczne rzesze obywateli tego miasta, aby zmanifestować, że nie ma Polaka, któryby nie rozumiał niemieckiego niebezpieczeństwa i któryby nie chciał trwałego pokoju. Ow spontaniczny odruch społeczeństwa zamienił się w manifestację na cześć rządu i pozytywnego ustosunkowania się do mającego odbyć się referendum

doznane krzywdy. Gdy udowodnimy winę oskarżonemu, w co wierzę niezłomnie — zakończył swe przemówienie prokurator Siewierski — to z czystym sumieniem wnoszę będą o najwyższy wymiar kary».

Kiedy prokurator Siewierski wspominał pewną mowę Greisera, w której ten zaręczał, że w «Kraju Warty» stworzy «wzorowy okręg niemieczyny», Greiser zaczyna mrugać nerwowo, po czym zamyka oczy i przyjmuje maskę skruszonego grzesznika. Wszystkie refleksy biegają na niego, aparaty starają się złowić charakterystyczną fizjonomię «wilka w baraniej skórze». Również wśród rysowników zapanowało nagłe ożywienie. Rzucają szybko szkice na papier. Greiser zorientował się i zmienia wyraz twarzy. Nakłada i zdejmuje słuchawkę, starając się w ten sposób zasłonić twarz rękami.

Greiser do winy nie przyznaje się i kiedy przewodniczący po przemówieniu prokuratora zwrócił się do niego, że przysługuje mu prawo głosu, wtedy oświadczył: «Niemcami rządziło dwóch ludzi — Hitler i Himmler. **Hitler wykorzystał wrodzoną dobroć narodu niemieckiego i zrobił z Niemiec państwo imperialistyczne. Himmler nadużył zaufania narodu niemieckiego i stworzył z Niemców państwo policyjne.**»

Tak twierdzi Greiser. Co innego mówią jednak świadkowie na procesie. Na specjalne polecenia Greisera mordowano tysiące ludzi w więzieniu poznańskim. Świadek Tadeusz Szubert, którego aresztowano w kwietniu 1942 roku, zeznaje że w poznańskim gestapo bity był rzemieślniczymi batami.

Zastosowano do niego szczególnie wyrafinowany sposób tortur, mianowicie — **beczkę z drutu kolczastego.** Były to zwoje drutu, w które pakowano więźnia. Nie mógł on stać wyprostowany, gdyż kaleczyłby się o druty. W tej pozycji Szubert trwał przez trzy doby, bez jedzenia i wody. Inni świadkowie zeznali o innych jeszcze strasznych torturach, stosowanych w poznańskim więzieniu. Świadek Orlikowski, wiceprokurator Sądu Okręgowego w Łodzi, złożył przed sądem zeznania o dokonanych ekshumacjach w lasach w okolicach Łodzi. Głosem w mogałach koło Łodzi znajdowało się kilkanaście tysięcy zwłok Niemcy, by zatrzeć ślady, zwłoki odkopywali i palili. Do tej pory istnieją olbrzymie rowy wypełnione popiołem.

Za te wszystkie zbrodnie ponosi odpowiedzialność przede wszystkim Greiser. I dlatego nie zmniejszą jego winy tłumaczenia, że choć do partii hitlerowskiej należał, znał jej program i był entuzjastą Hitlera, to jednak od chwili wybuchu wojny z programem partyjnym zupełnie się nie zgadzał i był przeciwnikiem wojny. «Gdybym wiedział — mówił Greiser w drugim dniu procesu — do czego ten program doprowadzi, prawdopodobnie nie należałbym do partii. W mojej piersi są dwie dusze».

«Wobec tego będziemy mówić o tej duszy, którą poznano w Polsce, a szczególnie w kraju Warty» — replikuje prokurator.

Proces Greisera oświecił szereg spraw, które nie całe społeczeństwo zna dotąd dokładnie i wykaże bestializm i barbarzyństwo niemieckiego faszyzmu. Ten proces będzie jednocześnie oskarżeniem faszystowskiego światopoglądu, którego jakże charakterystycznym przedstawicielem jest właśnie Greiser. Ten Greiser, który w okresie potęgi Niemiec tak był pyszny i dumny, a dziś, gdy siedzi na ławie oskarżonych, wszyscy patrzą na niego ze wstrętem i obrzydzeniem. Jest to nikczamna, podła, małostkowa kreatura, bez odrobiny godności własnej. Człowiek, który za swoją głowę sprzeda wszystko, czołowiek, dla którego poza pełnym brzuchem nie nie istnieje.

Prokuratura Rzeczypospolitej oskarża w Poznaniu Greisera - hitlerowca i więc razem, jak pisze publicysta «Głosu Ludu» — system Greisera człowieka

Ważne dla lekarzy, farmaceutów, stomatologów i studentów!

W drugiej połowie czerwca r.b. ukaze się nakładem Wydawnictwa „Przełom” w Krakowie

Pierwszy powojenny Polski Kalendarz Lekarski na rok 1946 — 1947

w opracowaniu najwybitniejszych lekarzy socjalistów w Polsce i pod redakcją D-ra F. Inatowicza i D-ra Skórskiego. Dzieło liczy około 900 stron druku i stanowi kompendium ostatnich wiadomości medycyny i farmacji dla lekarza praktyka i studenta.

Z powodu ograniczonego nakładu ogłaszamy subskrypcję do dnia 30 czerwca br. wpłacając do tegoż terminu kwotę zł. 700 — wysyłamy dzieło bez jakiegokolwiek dopłaty. Wpłacać należy na nasze konto P.K.O. Kraków IV 107? Księgarnia „Wiedza” Kraków lub wysłać za pobraniem. Księgarnia „Wiedza”, Kraków, Kalberga 16.

...tego będziemy głosować za zniesieniem senatu? Dlatego, że senat — przetrzynając historycznym łańcuchem reform społecznych, a tym samym uzasadnionego postulat — aby go utrzymać obecnie. W powszechnie wiadomo, senat — przybyłszy do królów — początkowo miał głos jedynie w miarę ograniczonej władzy króla. Znaczenie jego w swym stanowisku senat — samowolę monarcha. W starożytności senatu była w miarę jednak dochodząca do głosu w sprawach państwowych mas społecznych — przekształcała się w drugą izbę, a następnie — tworzą reprezentanci państwa, niektórych tylko warsztatowo, a następnie pochodzący z wyborów. I z tą — senat zmienia swe stanowisko — jest wyższa — sejm — jest wyrazicielem woli szerokich mas — dążących do reform społecznych — postępu oraz wzmocnienia państwa, jako jedynej źródła w państwie, Senat zaś — przeciwnie, przeciwstawia się tym dążeniom, dąży do zatrzymania na miejscu rozwoju ewolucji społecznej — chwilą odzyskania niepodległości i powołania pierwszego sejmiku — ustawodawczego toczy się walka — senat. Wszystkie stronnictwa — na celu przeprowadzenie reform społecznych przeciwstawiają — w polsce. Walka — od chwili rozpoczęcia prac — konstytucja. Ostatecznie — senat została rozbita — na bardzo burzliwym — w dniu 21 października 195 — posłów przeciwko 183. — została uchwalony głosami — części centrum i Niemców — już wówczas senatu w Polsce — było by. Cała lewica, a także — glosowały przeciw senatowi — Senacja chcąc wzmocnić swą — zdołaną siłą i podstępem — stanowisko senatu, wie — że będzie on hamulcem na — sprzeciwu sejmu, przeciw — dyktaturze sanacyjnej — Senat w postaci wirilistów, a — osób powołanych z urzędu — przeciwny zasadom demokracji, — w demokratycznym państwie — sam naród stanowi o swym — i ustroju. Wolę narodu wyrażony — powołany drogą powszechnych — wyborów, nie mogą więc na — wpływać ludzie nie wybrani — naród. Senat zaś z wyborów powszechnych — składzie od — w składzie senatorów i wyborców — jest zbędny. W Polsce senat — 111 senatorów, a sejm — 111 posłów. Z istoty prac senatu — kontrolowania — 111 senatorów, — 5-letniej działalności Greisera. Materiał olbrzymi, możnaby go baw — tak długo, jak długo trwała działalność Greisera. Badanie całości tego — Prokuratorzy chcą w sposób zwyczajny i syntetyczny sięgnąć do sedna rzeczy, powie — dzieć, na czym polegał system zbrodni. System ten był obmyślany z góry i wykonywany z pedantyczną ścisłością. Działalność — Greiserowi in — kryminujemy sprawstwo pośrednie i sprawstwo kierownicze w całym systemie zbrodniczym. Cała ludzkość spodziewa się od polskiego trybunału sprawiedliwości za

O sztuce ludowej Białostoczczyzny

Sztuka ludu związanego z ziemią jest bogata i różnorodna. Przejawia się w każdej dziedzinie jego życia, w każdym wyrobie przemysłu, zachowując niewinność i prostotę pomysłów, szczerść w wykonaniu i rytm w kompozycji. Sztuka ludowa była i jest użyteczna. Ma zastosowanie przede wszystkim w przedmiotach codziennego użytku, a więc w budownictwie, sprzętach domowych, stroju i garnceciarstwie.

Powszechnie wiadomo, że w poszczególnych dzielnicach Polski sztuka ludowa ma odrębny charakter, jednakże na terenie białostockim nawa badań twórczości ludowej dotychczas leży odległym.

Zapoczątkowane prace w okresie już wojennym zostały doszczętnie zniszczone przez Niemców. Zdziwienie z którym spotkać się można, mówiąc o twórczości ludowej Białostoczczyzny, jest bezpodstawne. Mamy olbrzymie bogactwo dorobku ludowego i odrębność poszczególnych powiatów, na czoło których wysuwa się pow. Sokółski, Bielsko-Podlaski i Łomżyński.

W okresie przedwojennym sztuka ludowa zawdzięcza swoje osiągnięcia poszczególnym jednostkom, które z własnej inicjatywy dbały o rozwój twórczości ludowej.

Obecnie istnieje Departament Sztuki Ludowej przy Ministerstwie Kultury i Sztuki, po jakiej linii praca jego pójdzie jeszcze niewiadomo, lecz w obecnej naszej rzeczywistości rozwój twórczości ludowej jest rozwojem kultury mas pracujących.

Popierając rozwój sztuki ludowej musimy pamiętać, że wyrobami ludowymi są tylko te, które powstały samorodnie i oparte są na tradycji miejscowej. Wszelkie naśladownictwa są fałszerstwem, którego trzeba unikać.

Twórczość ludowa trwająca całe wieki, ma swoją głęboką tradycję, dała możność uwiecznienia indywidualnych zdolności człowieka związanego z ziemią, tworzącego często dzieła sztuki rodzimej — przekazywane z pokolenia na pokolenie.

Na wystawie „Rok Odbudowy Ziemi Białostockiej” znalazły miejsce eksponaty sztuki ludowej wprowadzone bardzo skromne i nieobrazują-

ce całości twórczości ludowej białostoczczyzny — lecz świadczące o jej istnieniu.

Dywany nie mają charakterystycznych wzorów, jednak ciekawie przedstawiają się w zestawieniu kolorów i wykonaniu technicznym. Tkaniny lniane świadczą o dużym zasobie wzorów i misternym wykonaniu. Stroje, to tylko wyjątek skromny z bogactwa naszych strojów ludowych. Obecnie po zniszczeniu wojennym dużo trudności trzeba pokonać, zanim zdoła się zebrać nienagane szczątki, ubioru ludowego. Ciekawe są pasy z wzorami geometrycznymi, precyzyjnie wykonanymi

i interesujące zestawienie kolorów. Ceramika to obraz dużych możliwości rozwoju naszej ceramiki. „Siwaki” zwracają na siebie uwagę swoją formą.

W trudnych warunkach pracy wydział Kultury i Sztuki bez pomocy społeczeństwa nie będzie mógł dużo zdziałać. Rozwój twórczości ludowej powinien zainteresować głębiej odpowiednie czynniki. Na badania i popieranie sztuki ludowej pieniądze muszą się znaleźć — szczególnie, że istnieją olbrzymie możliwości zasługujące na wykorzystanie.

Mancewicz Feliks.

Jarmark świętojański

Na tradycyjny jarmark świętojański w r. b. przybyło do Białegostoku z okolic kilka tysięcy chłopów. Wozy, stragany i uliczni handlarze zajęli miejsca, poczynając od Rybnego Ryaku do ul. Mazowieckiej. Plac targowy w pobliżu hal zajęły wozy z trzodą chlewną. Na ulicy od Rybnego do Siennego Rynku umieszcili się stragany i handlarze uliczni, reklamujący swe towary, ubrania, obuwie, patefony, artykuły żywnościowe i galanteryjne oraz wiele innych przedmiotów.

Na ul. Pięknej urządzono targowisko bydła: wartość jednej krowy wynosi około 26 tys. zł, konia około 100 tys. zł.

Na każdy jarmark i odpust przybývają dziady jarmarczne. Nie brakuje ich także na jarmarku świętojańskim. Niewidomi i kalecy umieszcili się na brukach i chodnikach prosząc o datek. Bardziej pomysłowi starali się ten datek zdobyć śpiewem lub grą na harmonii.

Na środku Siennego Rynku przy dawnej... ubikacji skupili się handlarze. Jest to obecnie ważny punkt targowy, a świadczą o tym przedmioty znajdujące się przy tym obiekcie. Na jednej połowie drzwi wisi zegar ścienny, zajmuje on to miejsce już od kilku miesięcy i

czyni wrażenie jakby go nigdy stamtąd nie zdejmowano. Pod zegarem wisi kartka z napisem: „Kupię beczki od piwa”. Na mejsu drugiej, zerwanej połowy drzwi wisi marynarka. Na ścianach tego obiektu wiszą ubrania, a przy budynku na kręcony patefon gra melodyjne tanga i walce.

Na jarmarku było wiele wyrobów przemysłu ludowego: koszyki, grabie, dzbanki, koła do wozów, drabiny oraz dziecięce zabawki, na widok których dzieciom z zachwytem iskrzyły się oczy: sowy skaczące po drabinie, motyle fruujące na kółkach i inne cudaki. Przy koszykach stoi sprzedawca na chwiejnych nogach, (widocznie Jan) i reklamuje swój towar. Duży popyt na jarmarku miały kose i grabie, bo prawie że każdy wieśniak powracając do domu był uzbrojony w jeden z tych przedmiotów.

Targi na jarmarku trwały do wieczora. Rynek był obficie zaopatrzony w artykuły przemysłowe, dostarczone przez miasto, a wieśniacy przywieźli dużą ilość bydła i artykułów rolniczych. W porównaniu z jarmarkiem w r. ub. ilość tych artykułów znacznie zwiększyła się, co świadczy o poprawie gospodarczej.

Stuchamy białostockiego RADIA

Środa 26 czerwca 1946 r.

Godz. 5.57 Transmisja audycji ogólnopolskich z Warszawy. Program lokalny: 8.30 Artykuł wstępny gaz. „Jedność Narodowa”. 8.40 Muzyka z płyt. 8.50 Informacje. 8.55 Omówienie programu na dzień bieżący. 9.00 - 11.57 Przerwa. 11.57 Transmisja audycji ogólnopolskich z Warszawy. 14.40 - 15.30 Przerwa. Program lokalny: 15.30 „Jak odpowiemy na trzecie pytanie referendum” — pogadanka inform. cz. I. 15.45 Muzyka z płyt. 16.00 Transmisja audycji ogólnopolskich z Warszawy. Program lokalny: 21.00 „Trzy pytania” — odczyt ob. Stanisława Koszecki. 21.10 Muzyka baletowa z płyt. 21.30 Odcinek literacki. 21.45 Omówienie programu na dzień następny. 21.45 Muzyka z płyt. 22.00 Transmisja audycji ogólnopolskich z Warszawy. 24.00 Hymn. Koniec audycji.

TEATR I KINO

Teatr Miejski: — Dziś sztuka w 3 aktach Morozowicz-Szczepkowskiej pt. „Sprawa Moniki”. Początek o godz. 19.

Kino „Hel” — Film produkcji radzieckiej p.t. „Dziś ci kapitana Granta”. Początek seansów o godz. 16, 18 i 20.

Kino „Ton” — Film radzieckiej produkcji p.t. „Grzesznicy bez winy”. Początek seansów o godz. 16, 18 i 20.

OGŁOSZENIE

Miejskie Zakłady Przemysłowe, Fabryka Lemoniady № 1, Ogrodowa 9, i № 2, Piwna 7, podają do wiadomości, że została uruchomiona produkcja wody sodowej w balonach miedzianych i syfonach szklanych.

DYREKCJA.

OGŁOSZENIE

Fabryka Lemoniady № 1 Ogrodowa 9, podaje do wiadomości, że została uruchomiona produkcja wody destylowanej, którą można nabyć w dowolnej ilości.

Obwieszczenie

Stosownie do telefonogramu Ministerstwa Aproprowizacji z dnia 27.VI.46 r. № 8422 XIII. Mi.-13019. Zarząd Miejski w Białymstoku podaje do wiadomości, że w związku ze zbliżającymi się dwoma dniami świątecznymi dnia 29 i 30 czerwca 46 r. zarządza się jednorazowo przesunięcie dnia beżmiesznego z piątku dnia 28 czerwca na wtorek dnia 25 czerwca 46 r. Dnia 28 czerwca br. obiad z mięsem i jego przetworami jest dozwolony.

UWAGA właściele kóz! Celem ochrony odrastających drzew i krzewów w parku „Zwierzyniec” i na Plantach, zabrania się pod odpowiedzialnością sądową pasienia kóz w parku i w lesie miejskim.

Zarząd Ogrodów Miejskich podaje do wiadomości obywateli m. Białegostoku, iż zabrania się zrywać róże i jaśminy kwitnące obecnie na plantach i w parku Zwierzynieckim. Krzewy kwitnące upiększają parki miejskie, a ci, co zrywają kwiaty, niszczą zieleni i trawniki oraz zaśmiecają aleje. narażają się na kary, które będą stosowane do wszystkich niszczyteli dobra publicznego.

PAŃSTWOWA PRZETWÓRNIA OWOCÓW I JARZYN № 66 w Białymstoku, św. Rocha 16.

kupi większe ilości drutu kolczastego. Zgłoszenia na miejscu.

Otwarcie linii kolejowej Hajnówka — Białowieża

W niedzielę 23 b. m. odbyło się otwarcie odbudowanej linii kolejowej Hajnówka — Białowieża.

Na uroczystość tę przybyli specjał pociągiem z Warszawy Wiceminister komunikacji ob. inż. Bałicki i Dyrektor P.K.P. — Warszawa in. Buzun w otoczeniu wyższych urzędników Ministerstwa i Dyrekcji Warszawskiej.

Na dworcu w Białowieży powitał gości wicewojewoda białostocki mgr. kowski. Dyrektor Parku Narodowego Białowieży inż. Karpiński, władze powiatowe ze starostą powiatowym w. Karpińskim na czele oraz licznie zgromadzeni ludność.

W odpowiedzi na powitanie Wiceminister Bałicki wygłosił do zgromadzonych na peronie przemówienie, podkreślając znaczenie wysiłku kolejarzy w dziedzinie postępującej naprzód odbudowy Kraju.

Następnie uczestnicy uroczystości wsiadli do pociągu i odjechali do Pałacu Narodowego, gdzie oprowadzani przez inż. Karpińskiego wiedziali Muzeum i Laboratorium Biologiczne.

Na zakończenie uroczystości odbyła się w sali Domu Ludowego wspólna kolacja i zabawa.

UWAGA!

PRENUMERATORZY ZAMIEJSCU

Administracja Jedności Narodowej prosi o uregulowanie należności za prenumeratę.

Administracja

Ogłoszenie

Dyrekcja Lasów Państwowych okręgu białostockiego w Białymstoku przystępuje do organizowania Oddziału Ochrony Strazy Leśnej

Straż Leśna będzie posiadała przy

Milicji Obywatelskiej. Warunki przyjęcia

1) Obywatelstwo polskie.

2) Nieskazitelną przeszłość.

3) Wiek od 21 do 35 lat.

4) Odbyta służba wojskowa.

5) Odpowiednie uzdolnienie fizyczne i umysłowe.

6) Zdolność do działań prawnych.

7) Biegła znajomość języka polskiego w słowie i piśmie.

8) Wykształcenie ogólne w zakresie

najmniej 4 oddziałów szkoły powszechnej

Kandydaci winni się zgłaszać do Dyrekcji Lasów Państwowych — Biuro Organizacji i Inspekcji — Sienkiewicza 14, gdzie otrzymają szczegółowe dane, dotyczące Strazy Leśnej.

Fabryka Lemoniady Nr. 2

przy ul. Piwnej 7 kupi wszelką ilość butelek piwnych 0,5 litra oraz butelek lemoniady 0,3 litra.

Warunki na miejscu.

Ostrzeżenie

dla prywatnych wytwórców lemoniady w Białymstoku.

Miejskie Zakłady Przemysłowe Fabryka Lemoniady Nr. 1 i 2 ostrzegają, że za używanie butelek z etykietkami wyżej wymienionych bryk, będzie się pociągać do odpowiedzialności sądowej.

Dyrekcja

Skradziono książkę wojskową, wydawnictwo przez RKU Białystok na nazw. Jarosławski Henryk, zam. Starobojarska 7/1.

Zgubiono kartę rejestracyjną na nazw. Gregorzczak Eugeniusz, zam. Kossak Starodorna 26

Zgubiono kartę rejestracyjną, wydawnictwo przez RKU Białystok na nazw. Mazowiecki Ryszard zam. Piasta 21.

Zgubiono kartę rejestracyjną z RKU na nazw. Adamowicz Czesław zam. Dąbrowa pow. Sokółka.